

1. NEDİR?

Endülüs Okuma Projesi bir okur yetiştirme projesidir. Proje, öğrencilerde hayat boyu devam eden bir okuma sevgisi kazandırmayı ve okumayı sorumluluk olarak gören bireyler yetiştirmeyi hedefler.

2. PROJENİN SEYRİ

Endülüs Okuma Projesi, ilk olarak 22 öğrenci ile 2016-2017 eğitim öğretim yılında Van-Edremit Anadolu İmam Hatip Lisesinde uygulandı. Projeye katılarak düzenli kitap okuyan öğrencilerin derslere olan ilgileri ve ders başarıları arttı, özgüvenleri yükseldi. Öğrencilerdeki bu değişim, okuma etkinliğine katılımın günden güne artmasını sağladı. 2017-2018 eğitim öğretim yılında projeye katılıp düzenli kitap okuyan öğrenci sayısı 161'e, 2018-2019 eğitim öğretim yılında ise 400'e ulaştı. Bu 400 öğrenci, bir eğitim öğretim yılında 12.285 kitap okuyarak alanında kırılması zor bir rekora imza attı.

Proje, 2019-2020 eğitim öğretim yılında Edremit İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün talebiyle Van'ın Edremit ilçesinde 12 okulda uygulandı. Bu dönemde okuma projesine 2.183 öğrenci katıldı. Projeye katılan öğrenciler -2019 Eylül'ünden yüz yüze eğitime ara verilen 2020 Mart'ına kadar- 30.000'in üzerinde kitap okudu. Bu dönemden sonra 2020-2021 eğitim öğretim yılında da salgın şartları gözeticilerle proje devam ettirildi.

Endülüs Okuma Projesi, 2021-2022 eğitim öğretim yılında Türkiye genelinde 20 ilde ve 100 okulda uygulandı. 2022-2023 eğitim öğretim yılında 22 ilde 186 okulda uygulandı. 2023-2024 eğitim öğretim yılında 24 ilde 200 okulda, 2024-2025 eğitim öğretim yılında ise 30 ilde 220 okulda uygulandı.

Projemizin başladığı günden bugüne, projemize 68.448 öğrenci katıldı. Bu öğrencilerimiz toplamda 843.376 kitap okudu.

3. NEDEN?

Kitap okumak bireyin hayal gücünü, farklı düşünme becerilerini, empati kurma yetisini ve kendini ifade etme kabiliyetini geliştirir. Okuyan kişinin hafızası kuvvetlenir, konsantrasyonu artar ve öz güveni yükselir. Bu sayede kişide toplum, bireyler, olaylar ve olgulara ilişkin sağlıklı bir bakış açısı oluşur.

Okuyan kişinin kelime dağarcığı genişler. Beş yüz kelime hazinesine sahip biriyle beş bin kelime hazinesine sahip birinin düşünce sınırları da düşüncelerindeki derinlik de aynı değildir.

Düzenli kitap okumak, beyindeki pasif nöronları aktif hâle getirerek doğuştan getirilen zekâ seviyesini on ila yirmi puan artırabilir. Ayrıca merkezî sınavlarda okuduğunu anlama becerisini ölçen soruların sayısı yıldan yıla artmaktadır. Bu sınavlarda düzenli kitap okuyan öğrencilerin okumayan öğrencilere nazaran daha başarılı olduğu görülmüştür.

Bir okul, öğrencilerine tüm eğitim öğretim hayatları boyunca dünyadaki sınırsız bilgi birikiminin yalnızca çok az bir kısmını aktarabilir. Bu yüzden okulun öğrencilerine verebileceği

kazanımların en değerlisi, öğrenmeyi öğretmektir. Okullarından kitap okuma alışkanlığı kazanarak mezun olan öğrencilerin öğrenme süreçleri, hayatları boyunca devam eder.

Tüm bunlara ek olarak bir ülkede okuyan kişilerin artması muhatabını anlayabilen, saygılı, merhametli, dürüst ve sorumluluk bilincine sahip nesillerin yetişmesini sağlar. Bu erdemlere sahip nesiller de toplumda adalet ve dayanışmanın tesis edilmesine yardımcı olarak yaşadıkları çevreyi daha nitelikli hâle getirir.

4. NASIL UYGULANIR?

4. 1. Genel Uygulama

Endülüs Okuma Projesi, öğrencilere okul içinde belirli saatlerde kitap okutulan bir çalışma değildir. Proje, kitap okumayı öğrencilerin okul dışındaki yaşantısına adapte etmeyi hedefler. Okul içinde yürütülen başlıca faaliyetlerimiz, özet dinleme ve kitap değişimidir. Bu faaliyetler de **teneffüslerde** yürütülür. Projeye dâhil olan bir öğretmen, **haftanın en az üç günü** teneffüslerde kütüphanede bulunur.

Eğitim öğretim yılı başında -okuldaki koordinatör öğretmen tarafından- öğrencilere projenin duyurusu yapılır. Projeye katılan öğrenciler sisteme kaydedilir ve öğrencilere ilk kitapları verilir. Eşik yöntemi kullanılarak, öğrencinin okuduğu kitapların seviyesi yavaş yavaş artırılır.

Kitabını bitirdikten sonra yeni bir kitap almak için kütüphaneye gelen öğrenci, ilk olarak okuduğu kitabın özetini o günkü özet dinleme görevlisi olan arkadaşına anlatıp özet dinleme görevlisinin onayından geçer. Bunun akabinde kütüphanede bulunan öğretmen, öğrencinin seviyesine ve ilgi alanına uygun başka bir kitap seçmesine yardımcı olur ve öğrencinin aldığı kitabı sisteme kaydeder.

4. 2. Psikolojik Teknikler

Endülüs Okuma Projesi, öğrencilerde okuma sevgisi ve alışkanlığı kazandırmak için dünya devi şirketlerin marka değeri oluşturmak amacıyla kullandıkları **psikolojik teknikleri** uygular. Projede, öğrencileri kitap okumaya yönlendirirken toplam 12 psikolojik teknik kullanılır. Bu teknikler, projeyi okullarında uygulamak isteyen öğretmenlere eğitim öğretim yılı başında yapılan toplantılarda aktarılır.

4. 3. Özet Dinleme Görevlileri

Düzenli kitap okuyan ve okudukları kitapları anlatan öğrencilerin kendilerini ifade etme becerilerinin geliştiği gözlemlenmiştir. Bu yüzden Endülüs Okuma Projesinin uygulandığı okullarda gönüllü öğrencilerden oluşan özet dinleme ekipleri bulunur. Kitabını bitiren öğrenci, yeni bir kitap almadan önce görevli öğrencilere okuduğu kitabın tanıtımını yapar.

Özet dinleme görevlileri sayesinde kitapların dikkatli okunup okunmadığının kontrol edilebildiği bir sistem oluşturulmuştur. Bizzat görev almaları projenin öğrenciler tarafından daha çok benimsenmesine ve öğrencilerin sorumluluk bilincinin gelişmesine katkı sağlamıştır.

Özet dinleme görevlileri her okulda yaklaşık 30 kişiden oluşan bir ekiptir. Her gün bu ekipten iki ya da üç öğrenci teneffüslerde kütüphanede bulunur. Koordinatör öğretmenler, özet dinleme görevlisi olan öğrencilerle aylık toplantılar yapar. Bu toplantılarda okulda yapılan okuma faaliyetinin o ayki değerlendirilmesi yapılır.

4. 4. Kitap Seçimi

Endülüs Okuma Projesinde öğrencilerin seviyelerine ve ilgi alanlarına göre pek çok alanda kitap okutulur. Kitap listeleri hazırlanırken iki ölçüt dikkate alınır. Birincisi; okutulacak kitap, öğrencilerin ahlâkını olumsuz yönde etkilemeyecek bir içeriğe sahip olmalıdır. İkincisi; okumak için harcanan vakte değecek, nitelikli bir eser olmalıdır.

4. 5. Değerler Eğitimi

Endülüs Okuma Projesi aynı zamanda bir değerler eğitimi çalışmasıdır. Proje, öğrencilerde erdemli davranışlar geliştirmek için kadim kültürümüzden ve farklı kültürlerden istifade eder. Proje kapsamında öğrencilerimizin emanet, nezaket, saygı ve empati konularında bilinç ve davranış düzeylerinin gelişmesini hedefleyen çalışmalar gerçekleştirilir.

4.6. Toplantılar

Proje kapsamında bir eğitim öğretim yılında 5 çevrim içi toplantı yapılır. Projeye katılmayı kabul eden öğretmenlerin -projenin sistemini kavrayıp projeyi uygulayabilmeleri için- yapılan toplantılara katılmaları mecburidir.

5. KATILIM

Endülüs Okuma Projesi, bünyesine okul dâhil ederken öğretmen merkezli bir yaklaşım benimser. Katılmak isteyen okul, ancak okulda projeyi yürütecek olan gönüllü öğretmenin talep ve onayıyla projeye katılır.

Proje bünyesinde ilkokullar, ortaokullar ve liseler bulunur.

6. NEDEN ENDÜLÜS?

Endülüs, 8. ve 15. yüzyıllar arasında farklı din ve milletten insanların bir arada yaşadığı, medeniyetin ve bilimin öncülüğünü üstlenen bir beldeydi. Endülüs'te ilme verilen önem had safhadaydı. Bu tutum, kitaplara karşı derin bir hürmet ve iştahı doğurdu. Bilimin, felsefenin ve sanatın gelişmesine büyük katkı sağlayan geçmişteki bu ilginin günümüzde ve gelecekte de devam edeceğine inanıyoruz. İyiliğin, güzelliğin, merhametin ve adaletin egemen olacağı bir medeniyet örneğinin yeniden filizlenmesi amacıyla projemize "Endülüs" ismini verdik.

İletişim: endulusokumaprojesi@gmail.com